

L'impacte d'un augment del preu del petroli i del gas a Espanya: possibles escenaris

El conflicte bèl·lic que va esclatar el passat 24 de febrer entre Rússia i Ucraïna es va reflectir de manera immediata en l'encariment dels preus del petroli i del gas, dos productes que tenen un pes considerable en les importacions espanyoles (vegeu la taula). En concret, el 2021, les importacions de petroli i dels seus derivats van ascendir a 33.696 milions d'euros (el 2,8% del PIB) i es van convertir en la categoria de més pes entre el total d'importacions d'Espanya. Pel que fa al gas, amb 9.602 milions d'euros (el 0,8% del PIB) importats el 2021, es va situar en la novena posició.¹

Cal tenir en compte, a més a més, que la demanda dels dos béns sol ser força insensible a les variacions que pateixen els seus preus, de manera que, quan augmenten, es redueix la capacitat de compra d'altres béns per part de les llars i també disminueix la capacitat d'inversió de les empreses. Atesa la importància de l'assumpte, en aquest article, ens proposem analitzar l'impacte que les variacions en el preu de l'energia podrien arribar a tenir sobre el creixement del PIB d'Espanya.

El preu del petroli i del gas

Després d'oscil·lar al voltant dels 85 dòlars per barril al llarg del mes de gener, el preu del petroli va pujar i va vorejar els 100 dòlars per barril després de l'atac de Rússia a Ucraïna al final del febrer. El preu del gas també es va disparar i va arribar a superar, en algun moment, els 130 euros/MWh, també al final del mes passat (vegeu el gràfic).²

Per mostrar l'impacte de l'encariment de l'energia, utilitzarem com a referència un augment mitjà anual de 10 dòlars/barril en el preu del petroli i de 30 euros/MWh en el preu del gas.³ Aquest augment comportaria (suposant que la demanda de petroli i de gas no fos capaç d'ajustar-se a aquest encariment de preus a curt termini) un increment de les importacions netes de gairebé 8.100 milions d'euros, el 0,6% del PIB. En termes de creixement, estimem que una pujada del preu de l'energia d'aquesta magnitud restaria 0,5 p. p. al creixement anual del PIB d'Espanya.

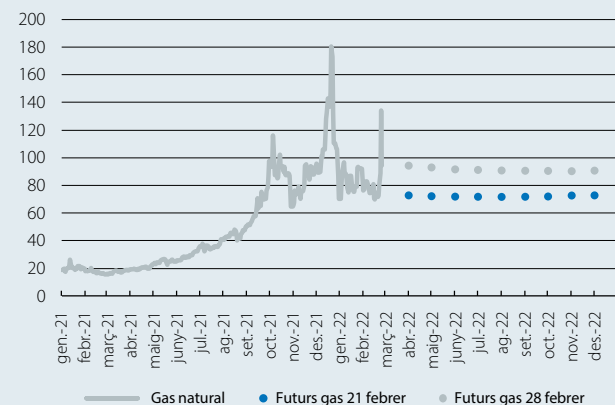
1. En termes d'importacions netes, el petroli representa 16.269 milions d'euros (l'1,4% del PIB) i el gas, 8.526 milions d'euros (el 0,7% del PIB).
 2. Els moviments de mercat que es descriuen són amb dades fins al 28 de febrer.
 3. L'augment de 10 dòlars en el preu del petroli es trasllada a euros mitjançant el tipus de canvi actual, que se situa al voltant dels 1,13 dòlars per euro.

Espanya: importacions de mercaderies el 2021: les 10 principals categories *

	Milions d'euros	% sobre el total
Petroli i derivats	33.696	9,8
Vehicles automòbils i tractors	32.841	9,6
Màquines i aparells mecànics	30.997	9,0
Aparells i material elèctrics	29.447	8,6
Productes farmacèutics	20.863	6,1
Mat. plàstiques i les seves manufactures	13.326	3,9
Productes químics orgànics	12.013	3,5
Fosa, ferro i acer	11.219	3,3
Gas	9.602	2,8
Aparells òptics, de mesurament i mèdics	8.402	2,5

Nota: * Agrupació per grups Taric de dos dígit, llevat de les categories de petroli i derivats i de gas, que s'han obtingut a partir de la classificació Taric de quatre dígit.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Duanes.

Preu del gas (€/MWh)

Nota: Gas Natural TTF, referència a Europa.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de Bloomberg.

L'impacte sobre el creixement és una mica menor al que es desprèn de l'impacte directe sobre les importacions per dos motius. En primer lloc, la menor despesa que es realitzaria a conseqüència de l'augment del preu de l'energia comportaria una caiguda, al seu torn, de les importacions de béns no energètics i de serveis. En segon lloc, és probable que, fins a un cert punt, les llars esmorteixin la reducció de la seva capacitat adquisitiva arreglant els estalvis. En aquest sentit, també seria rellevant en quina mesura la política fiscal mitigaria l'impacte de l'encariment del gas sobre la factura elèctrica.

Conclusions

La conjuntura actual presenta un grau d'incertesa molt elevat. Aquesta incertesa, que complica molt la generació d'un escenari central, o «més plausible», obliga l'analista a basar-se en la generació d'escenaris hipotètics que li permetin capturar els impactes que es poden arribar a produir en funció de com es materialitzi la incertesa. En aquest article, hem valorat la sensibilitat del creixement del PIB d'Espanya a les variacions del preu del cru i del gas, dos dels productes més afectats per l'actual crisi geopolítica. No obstant això, cal posar sobre la taula que el conflicte a Ucraïna també podria afectar la recuperació econòmica per altres canals, com, per exemple, l'efecte pernicios sobre la confiança o sobre les exportacions, arran del deteriorament de l'entorn internacional.

Oriol Carreras